

UZYSKANIE, WYMIANA I ODBIÓR DOWODU OSOBISTEGO ZGŁOSZENIE UTRATY LUB USZKODZENIA DOWODU OSOBISTEGO ZGŁOSZENIE ZAWIESZENIA I COFNIĘCIA ZAWIESZENIA CERTYFIKATÓW W DOWODZIE OSOBISTYM

Od dnia 4 marca 2019 roku można składać wnioski o nowe dowody osobiste z warstwą elektroniczną zwane **e-dowodami**. Dowód osobisty będzie potwierdzał tożsamość i polskie obywatelstwo. Nowa elektroniczna wersja będzie miała szereg dodatkowych funkcji. Przyda się w bankach, przychodniach, podczas odprawy na lotniskach i w wielu innych sytuacjach wymagających potwierdzenia obecności czy złożenia podpisu. Certyfikaty w e-dowodzie pozwalają m.in. na: uwierzytelnienie się w usługach online, podpisywanie elektronicznie dokumentów podpisem osobistym czy potwierdzanie swojej obecności. Certyfikaty są wydawane i weryfikowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W e-dowodzie istnieją następujące certyfikaty:

1. E-dowód ma nowy **numer CAN**, który służy do połączenia z warstwą elektroniczną dowodu.
2. Warstwa elektroniczna może zawierać **3 certyfikaty**:
 - **Certyfikat obecności** – jest w **każdym** dowodzie i jest **aktywny**. Nie wymaga kodu PIN. Służy do potwierdzenia swojej obecności w wybranych placówkach i urzędach. W przyszłości będzie można za jego pomocą potwierdzić obecność na przykład w placówkach służby zdrowia.
 - **Certyfikat identyfikacji i uwierzytelniania** – jest w dowodzie osoby, która ma pełną albo ograniczoną zdolność do czynności prawnych w związku z czym jest zamieszczany również w dowodzie małoletnich, którzy ukończyli 13 rok życia. **Wymaga aktywacji** poprzez ustawienie **4-cyfrowego kodu PIN**. Działa tak jak profil zaufany. Służy do logowania się na platformach usługowych – na przykład obywatel.gov.pl. Pozwala też na skorzystanie z e-usług – na przykład na podpisanie wniosku o odpis aktu stanu cywilnego.
 - **Certyfikat podpisu osobistego** – jest dostępny na wniosek. W imieniu osób niepełnoletnich taki wniosek składa rodzic. Certyfikat podpisu osobistego **wymaga aktywacji** poprzez ustawienie **6-cyfrowego kodu PIN**. Działa tak jak certyfikat kwalifikowany (podpis elektroniczny). Służy do elektronicznego podpisywania umów i pism. Obie strony – nadawca i odbiorca – muszą się zgodzić na podpisanie dokumentu za pomocą certyfikatu podpisu osobistego.
3. Aby używać e-dowodu w domu, **trzeba mieć czytnik i oprogramowanie**. Oprogramowanie można pobrać ze strony edowod.gov.pl. Na stronie znajduje się również opis wymagań jakie powinien spełniać czytnik.
4. Kody PIN można ustawić **w dowolnym urzędzie miasta lub gminy przy odbiorze dokumentu lub w dowolnym czasie po odbiorze**. Zmienić kod PIN można samemu w domu. Można to zrobić również w urzędzie.
5. Kod PUK służy do odblokowania kodów PIN. Nie ma możliwości otrzymania drugiego kodu PUK. Można natomiast odblokować kody PIN bez kodu PUK w dowolnym urzędzie miasta lub gminy.
6. Kod PUK zabiera się do domu. Można go również zostawić w urzędzie i odebrać, gdy będzie potrzebny.

I. WYMAGANE DOKUMENTY

1. Wniosek o wydanie dowodu osobistego złożony w formie papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

2. Jedna kolorowa fotografia wykonana nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku na papierze fotograficznym lub papierze fotograficznym przeznaczonym do drukarek, o wymiarach 35 x 45 mm odzwierciedlająca, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, wykonana na jednolitym jasnym tle, z równomiernym oświetleniem, mająca dobrą ostrość oraz odwzorowująca naturalny kolor skóry, obejmująca wizerunek od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak aby twarz zajmowała 70–80% fotografii, pokazująca wyraźnie oczy, zwłaszcza źrenice, z widocznymi brwiami i przedstawiająca osobę w pozycji frontalnej, bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami, patrzącą na wprost z otwartymi oczami nieprzesłoniętymi włosami, z naturalnym wyrazem twarzy i zamkniętymi ustami.

WYJĄTEK:

Osoba z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może załączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami. W takim przypadku do wniosku załącza się również orzeczenie o niepełnosprawności osoby do 16 roku życia lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności osoby, która ukończyła 16 lat, z powodu wrodzonej lub nabytej wady narządu wzroku, wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1172, 1495, 1696, 1818 i 2473).

Osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może załączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny. W takim przypadku do wniosku załącza się zaświadczenie o przynależności do wspólnoty wyznaniowej zarejestrowanej w Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnionych przypadkach dowód osobisty może być wydany na wniosek, do którego została dołączona fotografia przedstawiająca osobę z zamkniętymi oczami, innym niż naturalny wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami.

Do wniosku złożonego przez ePUAP należy załączyć:

1. 1 kolorową fotografię o wymiarach co najmniej 492 x 633 pikselii wielkości nieprzekraczającej 2,5 MB, spełniającą wymogi, o których mowa wyżej.
2. odwzorowanie cyfrowe orzeczenia lub zaświadczenia albo zawierający orzeczenie lub zaświadczenie dokument elektroniczny opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP –dotyczy osób z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku oraz osób noszących nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania. Jeżeli do wniosku złożonego w postaci elektronicznej załączono odwzorowanie cyfrowe orzeczenia lub zaświadczenia, jego oryginał składa się przy odbiorze dowodu osobistego.
3. Dotychczasowy dowód osobisty do wglądu lub ważny dokument paszportowy, a w przypadku osób, które nabyły obywatelstwo polskie, dokumentu podróży lub inny dokument stwierdzający tożsamość (w przypadku złożenia wniosku w postaci elektronicznej powyższy dokument należy przedłożyć przy odbiorze dowodu osobistego).
4. Na żądanie organu gminy odpis skrócony polskiego aktu urodzenia albo odpis skrócony polskiego aktu małżeństwa lub orzeczenie sądu (w przypadku niezgodności danych osobowych w Rejestrze Dowodów Osobistych lub rejestrze PESEL), oraz dokument poświadczający obywatelstwo polskie (w przypadku niezgodności dotyczącej obywatelstwa).
5. Dokument (oryginał do wglądu) o ustanowieniu opiekunem prawnym lub kuratorem (opiekun prawny lub kurator muszą przedstawić do wglądu dotychczasowy dowód osobisty lub ważny paszport).

II. MIEJSCE ZŁOŻENIA DOKUMENTÓW

Wniosek o wydanie dowodu osobistego można złożyć w organie dowolnej gminy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

WNIOSEK O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO SKŁADA OSOBA UBIEGAJĄCA SIĘ O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO, Z WYJĄTKIEM:

- 1) osoby małoletniej, której do ukończenia 18 roku życia zostało więcej niż 30 dni, w imieniu której wniosek składa jeden z rodziców lub opiekun prawny;
- 2) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską, w imieniu której wniosek składa jeden z rodziców;
- 3) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie niepozostającej pod władzą rodzicielską, imieniu której wniosek składa opiekun prawny;
- 4) osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, w imieniu której wniosek składa kurator.

UWAGA !!!

➤ Złożenie w siedzibie organu gminy wniosku o wydanie dowodu osobistego osobie nie posiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wymagana jest jej obecności przy składaniu wniosku – wyjątek stanowią osoby, które nie ukończyły 5 roku życia.

➤ O niemożności złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego spowodowanej chorobą, niepełnosprawnością lub inną niedającą się pokonać przeszkodą (np. pobyt w zakładzie karnym, areszcie śledczym) wnioskodawca powiadamia organ gminy, który zapewnia przyjęcie wniosku w miejscu pobytu tej osoby, chyba że okoliczności nie pozwalają na przyjęcie tego wniosku. W przypadku gdy złożenie wniosku o wydanie dowodu osobistego okaże się nieuzasadnione, odmawia się przyjęcia wniosku w miejscu wskazanym przez wnioskodawcę oraz poucza się go o konieczności złożenia wniosku w odpowiedniej formie.

III. OPŁATY

Dowód osobisty wydaje się nieodpłatnie

IV. TERMIN I SPOSÓB ZAŁATWIENIA

Wydanie dowodu osobistego następuje nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony. Dowód osobisty odbiera się w organie gminy, w którym został złożony wniosek.

DOWÓD OSOBISTY ODBIERA SIĘ OSOBIŚCIE Z WYJĄTKIEM:

- 1) osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych - w imieniu której dowód osobisty odbiera rodzic albo opiekun prawny,
- 2) osoby posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych - w imieniu której dowód osobisty odbiera osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego, rodzic albo kurator (dla osób pomiędzy 13 a 18 rokiem życia obecność jest obowiązkowa).

3) osób, których wniosek o wydanie dowodu osobistego został przyjęty w miejscu ich pobytu, z uwagi na ich chorobę, niepełnosprawność lub inną niedającą się pokonać przeszkodą (np. pobyt w zakładzie karnym, areszcie śledczym) –dowód osobisty może odebrać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania odbioru dowodu osobistego. Przy odbiorze nowego dowodu osobistego należy przedłożyć dotychczasowy dowód osobisty, o ile nie została zgłoszona jego utrata. Cudzoziemiec, który nabył obywatelstwo polskie przy odbiorze dowodu osobistego zwraca dokument potwierdzający legalność jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli taki dokument został mu wydany i nie został zwrócony po doręczeniu mu dokumentu potwierdzającego nabycie obywatelstwa polskiego.

UWAGA !!!Jeżeli wniosek o wydanie dowodu osobistego był złożony przez rodzica, opiekuna prawnego lub kuratora dla osoby małoletniej, ubezwłasnowolnionej całkowicie lub częściowo poprzez skrzynkę ePUAP –osoba ta musi być obecna przy odbiorze dowodu osobistego, chyba że nie ukończyła 5 roku życia.

UTRATA LUB USZKODZENIE DOWODU OSOBISTEGO

Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego dokonuje:

- 1) posiadacz dowodu osobistego,
- 2) rodzic, opiekun prawny lub kurator–w imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
- 3) pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania zgłoszenia Utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego należy zgłosić:
 - a) w organie dowolnej gminy–niezwłocznie, osobiście,
 - b) w dowolnej placówce konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej–osoby przebywające za granicą dokonują zgłoszenia osobiście lub w formie pisemnej za pomocą poczty lub telefaksu, c) w organie gminy, który wydał dowód osobisty–tylko w przypadku, gdy zgłoszenie dokonane jest w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej www.epuap.gov.pl

Zgłoszenie Policji kradzieży dowodu osobistego, będzie skutkowało unieważnieniem dowodu osobistego w Rejestrze Dowodów Osobistych.

WAŻNE!

Do zgłoszenia uszkodzenia dowodu osobistego załącza się uszkodzony dowód osobisty, a jeżeli zgłoszenie nastąpiło w formie dokumentu elektronicznego lub w formie pisemnej za pomocą poczty lub telefaksu, dokument ten przekazuje się pocztą lub osobiście. Wydanie zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego Posiadacz dowodu osobistego, który dokonał osobiście zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w organie gminy lub placówce konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej otrzymuje zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego. W przypadku zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w formie dokumentu elektronicznego, zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu jest generowane automatycznie przez usługę elektroniczną, za pomocą której zgłoszono utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego. Zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego wydaje się nieodpłatnie i jest ważne do czasu wydania nowego dowodu osobistego, nie dłużej jednak niż przez 2 miesiące.

V. TRYB ODWOŁAWCZY

Odmawia się wydania dowodu osobistego, w przypadku gdy fotografia załączona do wniosku przesłanego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 29 ustawy o dowodach osobistych, lub wnioskodawca składa wniosek o wydanie dowodu osobistego z naruszeniem innych przepisów ustawy o dowodach osobistych. Stwierdza się nieważność dowodu osobistego wydanego osobie, która we wniosku o jego wydanie podała nieprawdziwe dane. Odmowa wydania dowodu osobistego oraz stwierdzenie nieważności dowodu osobistego następuje w drodze decyzji administracyjnej, która posiada rygor natychmiastowej wykonalności. Od w/w decyzji przysługuje odwołanie do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego za pośrednictwem Wójta Gminy Lidzbark Warmiński w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie.

VI. INNE INFORMACJE DODATKOWE

Wszystkie dowody osobiste wydane przed dniem 4 marca 2019r. zachowują ważność do upływu terminów w nich określonych. Zmiana adresu zameldowania po 1 marca 2015 r. nie stanowi podstawy do wymiany dowodu osobistego. Adres miejsca zameldowania zamieszczony w dowodzie osobistym wydanym na podstawie przepisów dotychczasowych (ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych) od dnia 1 marca 2015 r. nie będzie potwierdzał adresu miejsca zameldowania. Dowód osobisty wydany osobie, która nie ukończyła 5 roku życia, jest ważny przez okres 5 lat, a osobie, która ukończyła 5 rok życia, jest ważny przez 10 lat. Prawo do posiadania dowodu osobistego przysługuje każdemu obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej. Pełnoletni obywatel Rzeczypospolitej Polskiej zamieszkujący na jej terytorium jest obowiązany posiadać dowód osobisty. Osoba posiadająca dowód osobisty, która utraciła obywatelstwo polskie, jest obowiązana niezwłocznie zwrócić go do organu dowolnej gminy lub placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej.

WNIOSEK O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO SKŁADA SIĘ:

- 1) co najmniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dowodu osobistego,
- 2) niezwłocznie w przypadku:
 - zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym, z wyjątkiem zmiany nazwy organu wydającego,
 - zmiany wizerunku twarzy posiadacza dowodu osobistego w stosunku do wizerunku twarzy zamieszczonego w dowodzie osobistym w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza,
 - utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza
 - przekazania do organu gminy lub do placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę trzecią znalezionego dowodu osobistego
 - w przypadku unieważnienia certyfikatów przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych
- 3) można wymienić dowód osobisty ze względu na:
 - chęć posiadania dowodu osobistego z warstwą elektroniczną gdy w warstwie elektronicznej nie ma zamieszczonego certyfikatu podpisu osobistego lub certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia
 - gdy certyfikat podpisu osobistego i certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia nie działa prawidłowo

ZAWIESZENIE CERTYFIKATÓW I COFNIĘCIE ZAWIESZENIA CERTYFIKATÓW W DOWODZIE OSOBISTYM

W przypadku czasowej utraty kontroli nad dowodem osobistym posiadacz dokumentu (rodzic, opiekun prawny, kurator, pełnomocnik) może zgłosić zawieszenie certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego. Zawieszenie następuje na okres nie dłuższy niż 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia. W tym okresie można cofnąć zgłoszenie zawieszenia, jeśli posiadacz dowodu osobistego tego nie zrobi, dowód osobisty zostanie unieważniony z automatu. Zgłoszenie zawieszenia składa:

- posiadacz dowodu osobistego
- w imieniu posiadacza dowodu osobistego, który nie posiada zdolności do czynności prawnych lub posiada ograniczoną zdolność do czynności prawnych –rodzić, opiekun prawny lub kurator
- pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania takiej czynności

Zgłoszenia zawieszenia dokonuje się osobiście w siedzibie urzędu gminy, w formie dokumentu elektronicznego lub przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji

DOWÓD OSOBISTY PODLEGA UNIEWAŻNIENIU:

- 1) z dniem zgłoszenia jego utraty lub uszkodzenia lub przekazania przez osobę trzecią znalezionej dowodu osobistego,
- 2) z dniem utraty obywatelstwa polskiego lub zgonu posiadacza dowodu osobistego lub wydania decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego,
- 3) z dniem przekazania posiadaczowi nowego dowodu osobistego w związku ze zmianą wizerunku twarzy,
- 4) z dniem przekazania posiadaczowi nowego dowodu osobistego w związku z upływem terminu ważności dotychczasowego dowodu osobistego (o ile termin ważności dotychczasowego dowodu już nie upłynął),
- 5) z dniem przekazania posiadaczowi nowego dowodu osobistego w przypadku zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym,
- 6) z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu o ubezwłasnowolnieniu całkowitym lub częściowym posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym w warstwie elektronicznej został zamieszczony certyfikat podpisu osobistego
- 7) z chwilą zgłoszenia zawieszenia certyfikatów, w przypadku jeśli w ciągu 14 dni certyfikaty nie zostaną odwieszone
- 8) po upływie 4 miesięcy od zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym, o ile wcześniej nie nastąpiło unieważnienie dowodu osobistego na podstawie pkt. 5.

ZGŁOSZENIE NIEUPRAWNIONEGO WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH

Posiadacz dowodu osobistego może zgłosić osobiście ten fakt organowi dowolnej gminy w celu unieważnienia dowodu osobistego. Składając formularz przedstawia się potwierdzenie złożenia organowi uprawnionemu do prowadzenia dochodzeń zawiadomienia o podejrzeniu nieuprawnionego wykorzystania danych osobowych zgłaszającego, dokument potwierdzający wszczęcie z urzędu czynności przez ten organ albo decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych stwierdzającą naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych posiadacza dowodu osobistego, w tym serii i numeru dowodu osobistego.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 332)
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7stycznia 2020r.w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru utraty, uszkodzenia, unieważniania i zwrotu (Dz. U. z 2020r. poz. 31)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie warstwy elektronicznej dowodu osobistego (Dz. U. z 2019 r. poz. 400)